

Beroepsgroep en mensenrechten

Naast het **Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK)** bestaan ook andere verdragen waar kinderen rechten aan kunnen ontlelen. Dat is natuurlijk op de eerste plaats de eigen **Grondwet, maar vooral ook internationale verdragen**, het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en de VN verdragen die Nederland ondertekend heeft:

* Het recht op zorg wordt gegarandeerd door de **internationale conventie voor economische, sociale en culturele rechten (ESOCUL)**

* Het recht op een humane behandeling in **de conventie tegen marteling en vernederende, inhumane behandeling of bestraffing (Convention Against Torture)**

Als het gaat om **kinderen met een beperking** is er een verdrag dat Nederland nog niet heeft ondertekend.

Deze rechten zijn vertaald in een **WHO notitie over determinanten** (onderdak, recht op gezinsleven, privacy, toegang tot onderwijs, respect voor eigen taal en cultuur, bescherming tegen geweld) en gedragscodes van internationale beroepsorganisaties.

Periodiek moet de overheid rapporteren aan de Verenigde naties over de vorderingen op het terrein van de mensenrechten. Non Gouvernementele Organisaties (Civil Society) kunnen daar een eigen rapportage tegenover zetten (**alternatieve of schaduwrapportage**). Beroepsgroepen zoals de Defence for Children en de Johannes Wier Stichting worden uitgenodigd daar een bijdrage aan te leveren. In het verleden is vooral gerapporteerd over de behandeling van kwetsbare kinderen zoals asielzoekers, kinderen zonder papieren, gedetineerde kinderen of over het uitzetten van kinderen die in Nederland geworteld zijn.

Voor de beoordeling van de naleving van het de verplichting van de overheid om noodzakelijke zorg te leveren zijn criteria opgesteld. Het gaat dan om de toegankelijkheid van de zorg (inclusief betaalbaar en acceptabel) en de kwaliteit (voldoende competent personeel en continuïteit van zorg). Daarnaast heeft de overheid de plicht er op toe te zien dat aangepaste informatie beschikbaar is.

Professionaliseer uw beroepsgroep internationaal en nationaal en maak "codes of conduct" op basis van de rechten van het kind.

Wat kunt u als professional doen om te zorgen dat de Nederlands Staat maar ook uw collega's zich aan die rechten voor kinderen houden behalve dat u zelf natuurlijk ook steun heeft aan die verdragen als u voor kinderen opkomt?

- Ken de rechten van kinderen
- Signaleer als rechten geschonden worden, verzamel casuïstiek
- Ondersteun collega's die gehinderd worden in het opkomen voor rechten
- Behoud uw professionele autonomie, bepleit desnoods een klokkenluidersregeling
- Gebruik uw beroepsvereniging bij de lobby voor de rechten van het kind en draag bij aan schaduwrapportages

Jan Vosters, arts Maatschappij en Gezondheid, Johannes Wier Stichting

Basisbeginselen voor de jeugdzorg volgens het VN- Kinderrechtenverdrag

- * **Een jeugdzorg vrij van discriminatie** *Jeugdzorg voor alle kinderen zonder uitzondering, artikel 2*
- * **Een jeugdzorg met inspraak** *Een jeugdzorg die er voor zorgt dat het kind altijd zijn of haar eigen visie kan geven in alle zaken die hem en haar aangaan, artikel 12*
- * **Een jeugdzorg met voldoende middelen** *Een jeugdzorg die de bescherming van en de zorg die nodig zijn voor het welzijn van het kind altijd kan bieden artikel 3 lid 2, een jeugdzorg met voldoende financiële middelen, artikel 4*
- * **Een jeugdzorg met kwaliteit** *Een jeugdzorg die het belang van het kind vooropstelt en adequate bescherming en zorg biedt, met voldoende en gekwalificeerd personeel, artikel 3*

Nadere uitwerking van het IVRK

De Quality for Children standaarden kunnen worden gezien als een nadere invulling van het begrip 'kwaliteit' van jeugdzorg dat in het IVRK wordt genoemd. De Q4c standaarden gelden voor kinderen die uit huis geplaatst zijn. Enkele standaarden zijn¹:

- * **Jeugdigen worden ondersteund bij de te nemen beslissing.**
- * **Jeugdigen en hun familie worden goed geïnformeerd.**
- * **De juiste hulp wordt zo snel mogelijk geboden.**
- * **Pleegouders en professionals zijn vaardig in het opvoeden en helpen van jeugdigen.**
- * **De besluitvorming gebeurt professioneel en is gericht op de beste zorg voor het kind.**

In het IVRK staat: Bij alle maatregelen die kinderen aangaan, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging. Dit begrip 'belang van het kind' is verder geconcretiseerd door Kalverboer en Zijlstra. Zij hebben een Best Interest of the Child model (BIC-model) ontwikkeld vanuit een pedagogisch en ontwikkelingspsychologisch perspectief dat toegepast kan worden om het belang van het kind in het vreemdelingenrecht te concretiseren.² Deze normen zijn ook relevant voor kinderen in het algemeen, wanneer er aan deze normen wordt voldaan betekent dit een positieve ontwikkeling voor het kind.

Hierbij enkele voorbeelden:

Ondersteunende opvoedingsstructuur

Regelmaat, stimulering, controle, grenzen stellen, ruimte voor eigen initiatief

Continuïteit in opvoeding en verzorging, toekomstperspectief

Basisvertrouwen in stand gehouden door beschikbaarheid van ouder.

Respect

Omgeving van het kind neemt behoeftes, gevoelens van het kind serieus.

Sociaal Netwerk

Het kind en gezin hebben verschillende, beschikbare, steunbronnen.

Stabiliteit in levensomstandigheden, toekomstperspectief

Veranderingen in het leven zijn aangekondigd en inzichtelijk.

Defence for Children en jeugdzorg :

- Informeren over kinderrechten
- Kwaliteitsnormen stellen voor de jeugdzorg
- Monitoren en onderzoek naar schendingen van kinderrechten
- Advies uitbrengen over beleid
- Juridische vragen beantwoorden van jeugdzorgmedewerkers over kinderrechten(schendingen)

Joyce Brummelman, juridisch medewerker Defence for Children – ECPAT Nederland

¹ De Nederlandse standaarden zijn ontwikkeld door de Stichting Quality for Children. Meer informatie over de standaarden is te vinden op de site van Quality for Children Nederland: www.q4c.nl

² M.E. Kalverboer en A.E. Zijlstra, Het belang van het kind in het Nederlandse Recht. Voorwaarden voor ontwikkeling vanuit een pedagogisch perspectief. Amsterdam: SWP 2006. P.35 e.v.